

MARIE KŘÍŽOVÁ

scénář k rozhlasové reportáži

vypracovali:

Hana Drtinová

Natálie Jendrisková

Oliver Kolář

Vojtěch Kubík

pod vedením Mgr. Aleny Lapešové

ZŠ Havlíčkova Jihlava

Když začala 2. světová válka, bylo paní Křížové, tehdy Čechové, 13 let. S rodiči žila v Ptáčově nedaleko Třebíče, kde rodina vlastnila statek. Často vzpomíná na slova svého tatínka, který bojoval už ve válce první.

9:04 – 9:23

„Tatínek vždycky říkal, no válka je zlá, a my jsme si to ani nedovedli představit, že by to mohlo bejt tak zlý, protože on prodělal to nejhorší bojiště, to, jestli víte, v tý Itálii na tý Píavě, tam on byl, tatínek, jo.“

Válečné události brzy zasáhly i do života Čechových. V Ptáčově totiž jako dítě vyrůstal budoucí parašutista a hrdina Jan Kubiš. Vzali si ho na vychování příbuzní jeho maminky, rodina Mityškových. S nimi se Křížovi dobře znali, protože to byli sousedé.

16:57 – 17:16

„On se narodil v těch Dolních Vilémovicích, ale byl vychovávaný v Ptáčově, chodil tam do školy, to jako. A pak tam dělal kočího, a když už dělal kočího, tak šel k odvodu a odvedli ho a šel na vojnu.“

Paní Křížová také vzpomíná, jak Němci prováděli kontroly, jestli se u nich v hospodářství neukrývají nenahlášené osoby.

1:15 – 1:39

„Já jsem se tolik bála, oni si vyžádali knihu, víte, jako kdo tam jako bydlí, tak tatínek jim to dal, a teď oni se dívali, kolik nás tam teda je členů a potom, já když jsem to viděla, tak jsem utekla do chlíva, teď ten voják šel po mně a já jsem nevěděla, kam mám skočit, jestli mezi krávy, nebo pod žlab.“

27. května 1942 byl v Praze proveden atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Němci začali zběsile pátrat po atentátnících. Stopy je zavedly k příbuzným do Dolních Vilémovic, a tedy i do Ptáčova.

14:12 – 14:40

„My jsme šli tam za dědinu kopat řepu, a najednou tam kopeme, a najednou rozhlas ve vsi, víte, to tam bylo slyšet, že všichni lidi se musí vrátit domů a podepsat, že tam přijdou podepisovat, jestli neznáme ty lidi, co udělali ten atentát. A my jsme teda šli a oni nám ukazovali - tak otevřeli a tam byla aktovka, kolo, jestli to neznáme, či by to bylo, no kdepak bychme věděli, či je kolo a aktovka, ne?“

Nastalo velké zatýkání Kubišových příbuzných v Dolních Vilémovicích i v Ptáčově. Ti nejbližší byli popraveni, další odvezeni do koncentračních táborů. Ohroženi byli i Čechev, neboť i oni byli vzdálenými příbuznými. Takto si události vybavuje paní Křížová:

17:34 – 17:43

„Jezdili furt do matiky a pan farář z toho byl špatnej. Tak prej slepil listy do kupy, víte, aby nás nesebrali.“

Rodina Čechových se tehdy šťastně vyhnula zatčení a v květnu 1945 se všichni dočkali konce války. Brzy ale jejich život ovlivnil komunistický převrat v únoru 1948. Byly jim vyměřovány nesmyslně vysoké dodávky zemědělských výrobků, které nemohli splnit. Dostávali mnoho pokut a neměli nárok ani na potravinové lístky.

45:34 – 45:44

„No a my jsme nesplnili, tak jsme ani zabíjet nesměli, nic, my jsme ale 5 let, my jsme neměli ani lístky, nic...akorát kdo nám co dal.“

Těžké období tedy rodina překonala díky podpoře od lidí, kterým Čechev pomáhali během války.